

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2023/145

Karar Sayısı : 2024/201

Karar Tarihi : 4/12/2024

R.G.Tarih-Sayı : 10/3/2025-32837

İPTAL DAVASINI AÇAN: Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri Özgür ÖZEL, Burcu KÖKSAL, Gökhan GÜNAYDIN, Ali Mahir Başarır ile birlikte 130 milletvekili

İPTAL DAVASININ KONUSU: 9/8/2023 tarihli ve (151) numaralı Bazı Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Kadro İhdas Edilmesi ile Bazı Kadroların İptal Edilmesine İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 1. maddesinin birinci fıkrasıyla;

A. Ekli (1) ve (2) Sayılı Listeler'de yer alan kadroların ihdas edilerek 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan (2) numaralı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin eki (I) Sayılı Cetvel'in ilgili bölümlerine eklenmesinin,

B. Ekli (3) Sayılı Liste'de yer alan kadroların iptal edilerek (2) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin eki (I) Sayılı Cetvel'in ilgili bölümlerinden çıkarılmasının,

Anayasa'nın Başlangıç kısmı ile 2., 6., 7., 8., 11., 104., 128., 153. ve 161. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptallerine ve yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesi talebidir.

I. İPTALİ İSTENEN CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMESİ KURALLARI

Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin (CBK) 1. maddesinin iptali talep edilen birinci fıkrası ile CBK'ya ekli (1), (2) ve (3) Sayılı Listeler şöyledir:

“Ekli (1) ve (2) sayılı listede yer alan kadrolar ihdas edilerek 2 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin eki (I) sayılı Cetvelin ilgili bölümlerine eklenmiş ve ekli (3) sayılı listede yer alan kadrolar iptal edilerek 2 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin eki (I) sayılı Cetvelin ilgili bölümünden çıkarılmıştır.”

(1) SAYILI LİSTE

KURUMU : ADALET BAKANLIĞI

TEŞKİLATI : TAŞRA

İHDAS EDİLEN KADROLARIN			
SINIFI	ÜNVANI	DERECESİ	ADEDİ
<i>GİH</i>	<i>Hakim ve Savcı Yardımcısı</i>	9	10
<i>GİH</i>	<i>Cezaevi Katibi</i>	7	869
<i>GİH</i>	<i>Cezaevi Katibi</i>	9	150
<i>YH</i>	<i>Kaloriferci</i>	7	83
<i>YH</i>	<i>Kaloriferci</i>	9	30
TOPLAM			1. 142

Esas Sayısı : 2023/145
Karar Sayısı : 2024/201

--	--

KURUMU : AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI

TEŞKİLATI : TAŞRA

İHDAS EDİLEN KADRONUN			
SINIFI	ÜNVANI	DERECESİ	ADEDİ
<i>GİH</i>	<i>Şube Müdürü</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
TOPLAM			1

KURUMU : DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI

TEŞKİLATI : MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADRONUN			
SINIFI	ÜNVANI	DERECESİ	ADEDİ
<i>TH</i>	<i>Peyzaj Mimarı</i>	<i>6</i>	<i>1</i>
TOPLAM			1

KURUMU : DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI

TEŞKİLATI : TAŞRA

İHDAS EDİLEN KADROLARIN			
SINIFI	ÜNVANI	DERECESİ	ADEDİ
<i>GİH</i>	<i>İl Müftü Yardımcısı</i>	<i>1</i>	<i>50</i>
TOPLAM			50

KURUMU : EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TEŞKİLATI : MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLARIN			
SINIFI	ÜNVANI	DERECESİ	ADEDİ
<i>EMH</i>	<i>Başmüfettiş</i>	<i>1</i>	<i>20</i>
<i>EMH</i>	<i>Merkez Emniyet Müdürü</i>	<i>1</i>	<i>3</i>
TOPLAM			23

KURUMU : EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Esas Sayısı : 2023/145
Karar Sayısı : 2024/201

TEŞKİLATI : TAŞRA

İHDAS EDİLEN KADROLARIN			
SINIFI	ÜNVANI	DERECESİ	ADEDİ
<i>EMH</i>	<i>İl Emniyet Müdür Yardımcısı</i>	<i>1</i>	<i>22</i>
<i>EMH</i>	<i>Polis Eğitim Merkezi Müdürü</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>EMH</i>	<i>İlçe Emniyet Müdürü</i>	<i>1</i>	<i>3</i>
TOPLAM			26

KURUMU : KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

TEŞKİLATI : TAŞRA

İHDAS EDİLEN KADROLARIN			
SINIFI	ÜNVANI	DERECESİ	ADEDİ
<i>GİH</i>	<i>Müze Müdürü</i>	<i>1</i>	<i>3</i>
<i>GİH</i>	<i>Bölge Laboratuvar Müdürü</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>GİH</i>	<i>Laboratuvar Müdürü</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>GİH</i>	<i>Resim Heykel Müzesi Müdürü</i>	<i>1</i>	<i>2</i>
<i>GİH</i>	<i>Müze Müdür Yardımcısı</i>	<i>1</i>	<i>7</i>
<i>GİH</i>	<i>Bölge Laboratuvar Müdür Yardımcısı</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>GİH</i>	<i>Laboratuvar Müdür Yardımcısı</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>GİH</i>	<i>Resim Heykel Müzesi Müdür Yardımcısı</i>	<i>1</i>	<i>2</i>
TOPLAM			18

KURUMU : MİLLİ SARAYLAR İDARESİ BAŞKANLIĞI

TEŞKİLATI : TAŞRA

İHDAS EDİLEN KADRONUN			
SINIFI	ÜNVANI	DERECESİ	ADEDİ
<i>TH</i>	<i>İç Mimar</i>	<i>6</i>	<i>1</i>
TOPLAM			1

Esas Sayısı : 2023/145
Karar Sayısı : 2024/201

KURUMU : ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TEŞKİLATI : TAŞRA

İHDAS EDİLEN KADROLARIN			
SINIFI	ÜNVANI	DERECESİ	ADEDİ
<i>GİH</i>	<i>İşletme Müdürü</i>	<i>1</i>	<i>5</i>
<i>GİH</i>	<i>İşletme Müdür Yardımcısı</i>	<i>1</i>	<i>10</i>
<i>GİH</i>	<i>Fidanlık Müdürü</i>	<i>1</i>	<i>2</i>
<i>GİH</i>	<i>Fidanlık Müdür Yardımcısı</i>	<i>1</i>	<i>4</i>
TOPLAM			21

KURUMU : SAĞLIK BAKANLIĞI

TEŞKİLATI : TAŞRA

İHDAS EDİLEN KADROLARIN			
SINIFI	ÜNVANI	DERECESİ	ADEDİ
<i>SH</i>	<i>Gerontolog</i>	<i>1-8</i>	<i>10</i>
TOPLAM			1

KURUMU : SAVUNMA SANAYİİ BAŞKANLIĞI

TEŞKİLATI : MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADRONUN			
SINIFI	ÜNVANI	DERECESİ	ADEDİ
<i>SH</i>	<i>Diyetisyen</i>	<i>3</i>	<i>1</i>
TOPLAM			1

KURUMU : STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI

TEŞKİLATI : MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLARIN			
SINIFI	ÜNVANI	DERECESİ	ADEDİ
<i>GİH</i>	<i>Daire Başkanı</i>	<i>1</i>	<i>3</i>
TOPLAM			3

Esas Sayısı : 2023/145
Karar Sayısı : 2024/201

KURUMU : TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ BAŞKANLIĞI

TEŞKİLATI : MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADRONUN			
SINIFI	ÜNVANI	DERECESİ	ADEDİ
<i>GİH</i>	<i>İç Denetçi</i>	<i>5</i>	<i>1</i>
TOPLAM			1

KURUMU : TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU

TEŞKİLATI : MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLARIN			
SINIFI	ÜNVANI	DERECESİ	ADEDİ
<i>SH</i>	<i>Eczacı</i>	<i>1-8</i>	<i>100</i>
TOPLAM			100

KURUMU : TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU

TEŞKİLATI : MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADRONUN			
SINIFI	ÜNVANI	DERECESİ	ADEDİ
<i>GİH</i>	<i>İç Denetçi</i>	<i>4</i>	<i>1</i>
TOPLAM			1

(2) SAYILI LİSTE

KURUMU : EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TEŞKİLATI : MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLARIN			
SINIFI	ÜNVANI	DERECESİ	ADEDİ
<i>EMH</i>	<i>Başmüfettiş</i>	<i>1</i>	<i>50</i>
<i>EMH</i>	<i>Merkez Emniyet Müdürü</i>	<i>1</i>	<i>36</i>
TOPLAM			86

(3) SAYILI LİSTE

KURUMU : MİLLİ PİYANGO İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TEŞKİLATI : MERKEZ

İPTAL EDİLEN KADROLARIN			
SINIFI	ÜNVANI	DERECESİ	ADEDİ
GİH	Bilet Kontrol Memuru	13	4
GİH	Bilgisayar İşletmeni	3	4
GİH	Memur	6	23
GİH	Memur	7	9
GİH	Memur	8	1
GİH	Memur	13	4
GİH	Şoför	5	11
GİH	Tercüman	7	1
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	3	17
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	4	6
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	8	1
GİH	Koruma ve Güvenlik Görevlisi	5	10
TH	Grafiker	6	1
TH	Programcı	4	1
SH	Hemşire	1	1
SH	Hemşire	3	2
SH	Çocuk Gelişimcisi	1	1
SH	Diyetisyen	1	1
SH	Diş Tabibi	6	1
SH	Daire Tabibi	6	1
YH	Dağıtıcı	5	2
YH	Hizmetli	5	5
YH	Hizmetli	6	1
YH	Hizmetli	7	1
TOPLAM			109

Esas Sayısı : 2023/145
Karar Sayısı : 2024/201

KURUMU : MİLLİ PİYANGO İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TEŞKİLATI : TAŞRA

İPTAL EDİLEN KADROLARIN			
SINIFI	ÜNVANI	DERECESİ	ADEDİ
AH	Avukat	1	1
AH	Avukat	6	1
GİH	Şube Müdürü	1	10
GİH	Şube Müdürü	2	11
GİH	Şube Müdürü	3	1
GİH	Şube Müdürü	4	1
GİH	Şef	3	16
GİH	Şef	4	1
GİH	Şef	5	4
GİH	Veznedar	4	2
GİH	Veznedar	5	1
GİH	Veznedar	6	7
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	3	27
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	4	2
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	5	2
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	6	20
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	7	1
GİH	Bilet Kontrol Memuru	5	2
GİH	Bilet Kontrol Memuru	6	23
GİH	Bilet Kontrol Memuru	7	18
GİH	Koruma ve Güvenlik Görevlisi	5	1
YH	Hizmetli	5	3
YH	Hizmetli	6	2
YH	Hizmetli	7	3
YH	Hizmetli	10	1
YH	Hizmetli	13	12

II. İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca Zühtü ARSLAN, Hasan Tahsin GÖKCAN, Kadir ÖZKAYA, Engin YILDIRIM, Muammer TOPAL, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL, Yusuf Şevki HAKYEMEZ, Selahaddin MENTEŞ, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN, Kenan YAŞAR ve Muhterem İNCE'nin katılımlarıyla 13/9/2023 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine, yürürlüğü durdurma talebinin esas inceleme aşamasında karara bağlanmasına OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III. AYIRMA VE ESASA KAYIT KARARI

2. 9/8/2023 tarihli ve (151) numaralı Bazı Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Kadro İhdas Edilmesi ile Bazı Kadroların İptal Edilmesine İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 1. maddesinin birinci fıkrasıyla;

A. Ekli (1) Sayılı Liste'de yer alan Adalet Bakanlığına ilişkin Hâkim ve Savcı Yardımcısı kadroları dışında kalan kadrolar ile ekli (2) Sayılı Liste'de yer alan kadroların ihdas edilerek 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan (2) numaralı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin eki (I) Sayılı Cetvel'in ilgili bölümlerine eklenmesinin,

B. Ekli (3) Sayılı Liste'de yer alan kadroların iptal edilerek (2) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin eki (I) Sayılı Cetvel'in ilgili bölümlerinden çıkarılmasının,

iptallerine ve yürürlüklerinin durdurulmasına ilişkin davanın E.2023/145 sayılı davadan ayrılmasına, yeni bir esasa kaydedilmesine ve esas incelemenin bu yeni esas sayılı dosya üzerinden yürütülmesine 4/12/2024 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

IV. ESASIN İNCELENMESİ

3. Dava dilekçesi ve ekleri, Raportör Ahmet CANPOLAT tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, dava konusu CBK kuralı, dayanılan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A. CBK'ların Anayasal Çerçevesi ve Yargısal Denetimi

4. Anayasa Mahkemesi CBK'ların anayasal çerçevesini ve yargısal denetimine ilişkin ilkeleri daha önceki kararlarında belirlemiştir. Buna göre CBK'ların yargısal denetiminde öncelikle Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının birinci ila dördüncü cümlelerinde belirtilen konu bakımından yetki kurallarına uygunluğunun ele alınması gerekmekte olup bu kapsamda düzenlemenin; yürütme yetkisine ilişkin olması, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın Birinci ve İkinci Bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleriyle Dördüncü Bölümü'nde yer alan siyasi haklar ve ödevlerle ilgili olmaması, Anayasa'da münhasıran kanunla düzenlenmesi öngörülen ya da kanunda açıkça düzenlenen konulara ilişkin olmaması gerekir. Anılan fıkra yönünden herhangi bir aykırılık tespit edilmemesi durumunda ise bu defa CBK'ların içerik yönünden Anayasa'ya uygunluk denetimi yapılmalıdır (AYM, E.2019/78, K.2020/6, 23/1/2020, §§ 3-13; E.2019/31, K.2020/5, 23/1/2020, §§ 3-13; E.2018/119, K.2020/25, 11/6/2020, §§ 3-13; E.2018/155, K.2020/27, 11/6/2020, §§ 3-13).

B. CBK'nın 1. Maddesinin Birinci Fıkrasıyla Ekli (1) Sayılı Liste'de Yer Alan Adalet Bakanlığına İlişkin Hâkim ve Savcı Yardımcısı Kadrolarının İhdas Edilerek (2) Numaralı CBK'nın Eki (I) Sayılı Cetvel'in İlgili Bölümüne Eklenmesinin İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

5. Dava dilekçesinde özetle; idarenin bütünlüğü içinde yer alan, genel idare esaslarına göre yürütülmekte olan kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevleri ifa eden kamu görevlilerinin kadrolarının ihdasına ve iptaline ilişkin hükümlerin kanunla düzenlenmesi gerektiği, münhasıran kanunla düzenlenmesi gereken bir konuda CBK çıkarıldığı, CBK çıkarma yetkisinin anayasal çerçeve dışında kullanıldığı, yürütme organına genel, sınırsız, esasları ve çerçevesi belirsiz bir düzenleme yetkisinin tanındığı, bu durumun yasama yetkisinin devredilemezliği, Anayasa'nın bağlayıcılığı ve üstünlüğü ile kuvvetler ayrılığı ilkeleriyle bağdaşmadığı belirtilerek kuralın Anayasa'nın Başlangıç kısmı ile 2., 6., 7., 8., 11., 104., 128., 153. ve 161. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

6. Dava dilekçesinde konu bakımından yetki yönünden kuralın Anayasa'nın Başlangıç kısmı ile 6., 7., 8., 11., 128., 153. ve 161. maddelerine de aykırı olduğu ileri sürülmüş ise de CBK'ya ilişkin konu bakımından yetki kuralları Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasında düzenlendiğinden bu husustaki inceleme anılan fıkra kapsamında yapılacaktır.

7. Kural, Adalet Bakanlığının taşra teşkilatı için hâkim ve savcı yardımcısı kadrolarının ihdas edilmesini ve bu kadroların (2) numaralı CBK'nın eki (I) Sayılı Cetvel'in ilgili bölümüne eklenmesini öngörmektedir.

8. Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının üçüncü cümlesinde Anayasa'da münhasıran kanunla düzenlenmesi öngörülen konularda CBK çıkarılamayacağı hükmüne yer verilmiştir. Anayasa koyucunun bir konunun kanunla düzenlenmesini özel olarak öngörmesi bu alanın münhasıran kanunla düzenlenmesini istediği anlamına gelir. Bu kapsamda Anayasa, bir konunun kanunla düzenleneceğini öngörmüşse bu konuda CBK çıkarılamaz. Bununla birlikte Anayasa'da CBK'larla düzenleneceği özel olarak öngörülen konulara ilişkin Anayasa hükümlerinin açıkça izin verdiği hususlarda CBK'larla düzenleme yapılabilir (AYM, E.2019/105, K.2020/30, 12/6/2020, § 19; E.2021/85, K.2022/60, 1/6/2022, § 17).

9. Anayasa'nın 140. maddesinin ikinci fıkrasında hâkimlerin mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre görev ifa edecekleri hükmüne bağlanmış, üçüncü fıkrasında ise *"Hâkim ve savcılarının nitelikleri, atanmaları, hakları ve ödevleri, aylık ve ödenekleri, meslekte ilerlemeleri, görevlerinin ve görev yerlerinin geçici veya sürekli olarak değiştirilmesi, haklarında disiplin kovuşturması açılması ve disiplin cezası verilmesi, görevleriyle ilgili veya görevleri sırasında işledikleri suçlarından dolayı soruşturma yapılması ve yargılanmalarına karar verilmesi, meslekten çıkarmayı gerektiren suçluluk veya yetersizlik halleri ve meslek içi eğitimleri ile diğer özlük işleri mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre kanunla düzenlenir."* denilmiştir.

10. Kuralla Adalet Bakanlığının taşra teşkilatı için hâkim ve savcı yardımcısı kadrolarının ihdası öngörüldüğünden hâkim ve savcı yardımcılığı kadrolarının statülerinin belirlenmesi gerekmektedir.

11. 24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu'nun 7. maddesinin ikinci fıkrasında hâkim ve savcı yardımcılarının, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları

Kanunu'ndaki genel idare hizmetleri sınıfına dahil olduğu ve haklarında, 657 sayılı Kanun'un bu Kanun'a aykırı olmayan hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir.

12. Hâkim ve savcı yardımcılarının mahkemelerde ve Cumhuriyet Başsavcılığındaki görev ve yetkileri anılan Kanun'un 10/A maddesinde düzenlenmiştir. Söz konusu maddeye göre hâkim ve savcı yardımcılarını mahkemelerde; hâkim tarafından tevdi edilen dosya veya evrakı inceleyerek hâkime sunmak, duruşma ve keşif işlemlerinde hâkime yardımcı olmak, yazı işleri müdürlüğünce hazırlanan evrakın hâkime sunulmasından önce kontrolünü yapmak, tensip ve gerekçeli karar taslaklarını hazırlamak, ara kararların icrasına dair iş ve işlemleri yapmak, hâkimin istediği konular hakkında hukuki araştırma yapmak, mevzuatta belirtilen diğer görevler ile hâkim tarafından verilen benzeri görevleri yerine getirmekle görevlidir.

13. Anılan maddede hâkim ve savcı yardımcılarının Cumhuriyet başsavcılığındaki görevleri ise; savcı tarafından tevdi edilen dosya veya evrakı inceleyerek savcıya sunmak, soruşturma işlemleri ile kovuşturma aşamasında savcının görev alanına giren işlerde savcıya yardımcı olmak, yazı işleri müdürlüğünce hazırlanan evrakın savcıya sunulmasından önce kontrolünü yapmak, soruşturma evrakına ilişkin karar taslakları ile soruşturma ve kovuşturma aşamasında kanun yollarına başvuru taslaklarını hazırlamak, her türlü yazışma taslağını hazırlamak, savcının istediği konular hakkında hukuki araştırma yapmak, mevzuatta belirtilen diğer görevler ile savcı tarafından verilen benzeri görevleri yerine getirmek şeklinde sayılmıştır.

14. Anayasa Mahkemesi, önceki kararlarında Anayasa'nın hâkim ve savcılarının diğer özlük haklarının yanı sıra niteliklerinin de mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre kanunla düzenleneceğini öngören 140. maddesinde belirtilen *hakim ve savcılarının nitelikleri* ifadesinin hâkim ve savcılarının adaylığa kabul ve adaylık dönemini de kapsadığını kabulünün gerektiğini, zira Anayasa'nın, hâkimlik ve savcılık mesleğine verdiği özel önemin gereği olarak bu mesleğe girecekleri adaylığa alınıp ve adaylık döneminden başlayarak güvenceye kavuşturmak istediğini belirtmiştir (AYM, E.1995/19, K.1995/64, 7/6/1995; E.2019/72, K.2023/229, 28/12/2023, § 30).

15. Anılan kararlar uyarınca hâkim ve savcılarının atanmaları ile diğer tüm özlük işleri için öngörülen anayasal güvencenin yardımcılık dönemini de kapsayacak şekilde yorumlanması, bu çerçevede mesleğe gireceklerin yardımcılığa alınma ve yardımcılık döneminden başlayarak tüm süreçlerinin mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre kanunla düzenlenmesi gerekmektedir (benzer gerekçeler için bkz. AYM, E.2019/72, K.2023/229, 28/12/2023, § 31). Hâkim ve savcı yardımcısı kadrolarının ihdasını öngören kural yönünden, belirtilen kararlardan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır.

16. Bu itibarla kuralın münhasıran kanunla düzenlenmesi gereken konularda düzenleme içerdiği anlaşılmaktadır.

17. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının üçüncü cümlesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının üçüncü cümlesine aykırı görülerek iptal edildiğinden kuralın ayrıca konu bakımından yetki yönünden aynı fıkranın birinci, ikinci ve dördüncü cümleleri yönünden incelenmesine gerek görülmemiştir.

Kural, konu bakımından yetki yönünden Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının üçüncü cümlesine aykırı görülerek iptal edildiğinden içerik yönünden incelenmemiştir.

V. İPTAL KARARININ YÜRÜRLÜĞE GİRECEĞİ GÜN SORUNU

18. Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasında “*Kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü ya da bunların hükümleri, iptal kararlarının Resmî Gazetede yayımlandığı tarihte yürürlükten kalkar. Gereken hallerde Anayasa Mahkemesi iptal hükmünün yürürlüğe gireceği tarihi ayrıca kararlaştırabilir. Bu tarih, kararın Resmî Gazetede yayımlandığı günden başlayarak bir yılı geçemez.*” denilmekte, 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrasında da bu kural tekrarlanarak Mahkemenin gerekli gördüğü hâllerde Resmî Gazete’de yayımlandığı günden başlayarak iptal kararının yürürlüğe gireceği tarihi bir yılı geçmemek üzere ayrıca kararlaştırabileceği belirtilmektedir.

19. (151) numaralı CBK'nın 1. maddesinin birinci fıkrasıyla ekli (1) Sayılı Liste’de yer alan Adalet Bakanlığına ilişkin hâkim ve savcı yardımcılığı kadrolarının ihdas edilerek (2) numaralı CBK'nın eki (I) Sayılı Cetvel’in ilgili bölümlerine eklenmesinin iptal edilmesi nedeniyle doğacak hukuksal boşluk kamu yararını ihlal edecek nitelikte görüldüğünden Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasıyla 6216 sayılı Kanun’un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince iptal hükmünün kararın Resmî Gazete’de yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe girmesi uygun görülmüştür.

VI. YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI TALEBİ

20. 9/8/2023 tarihli ve (151) numaralı Bazı Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Kadro İhdas Edilmesi ile Bazı Kadroların İptal Edilmesine İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 1. maddesinin birinci fıkrasıyla ekli (1) Sayılı Liste’de yer alan Adalet Bakanlığına ilişkin hâkim ve savcı yardımcısı kadrolarının ihdas edilerek 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan (2) numaralı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin eki (I) Sayılı Cetvel’in ilgili bölümüne eklenmesine yönelik iptal hükmünün yürürlüğe girmesinin ertelenmesi nedeniyle bu eklemeye ilişkin yürürlüğün durdurulması talebinin REDDİNE 4/12/2024 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

VII. HÜKÜM

9/8/2023 tarihli ve (151) numaralı Bazı Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Kadro İhdas Edilmesi ile Bazı Kadroların İptal Edilmesine İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 1. maddesinin birinci fıkrasıyla ekli (1) Sayılı Liste’de yer alan Adalet Bakanlığına ilişkin Hâkim ve Savcı Yardımcısı kadrolarının ihdas edilerek 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan (2) numaralı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin eki (I) Sayılı Cetvel’in ilgili bölümüne eklenmesinin konu bakımından yetki yönünden Anayasa’ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE’DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK DOKUZ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE 4/12/2024 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Kadir ÖZKAYA

Başkanvekili
Hasan Tahsin GÖKCAN

Başkanvekili
Basri BAĞCI

Esas Sayısı : 2023/145
Karar Sayısı : 2024/201

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye
Yıldız SEFERİNOĞLU

Üye
Selahaddin MENTEŞ

Üye
İrfan FİDAN

Üye
Kenan YAŞAR

Üye
Muhterem İNCE

Üye
Yılmaz AKÇİL

Üye
Ömer ÇINAR